

Հավելված
*ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի
2023 թվականի նոյեմբերի 28-ի
թիվ 202-Ն որոշման*

Հավելված 1
*Հաստատված է ՀՀ կենտրոնական բանկի խորհրդի
2005 թվականի հունիսի 8-ի
թիվ 293-Ն որոշմամբ*

**ՄԱՍՆԱԳԻՏԱՑՎԱԾ ԱՆՁԱՆՑ ԿՈՂՄԻՑ ՀԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐԻՆ ԱՐՏԱՐԺՈՒՅԹԻ
ԱՌՔ ՈՒ ՎԱՃԱՌՔԻ ԳՈՐԾԱՌՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՀԱՎԱՍՏԻԱՑՆՈՂ
ՓԱՍՏԱԹՂԹԵՐԻ ՏՐԱՄԱԴՐՄԱՆ ԿԱՐԳԸ**

ԳԼՈՒԽ 1. ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԴՐՈՒՅԹՆԵՐ

1. Սույն կարգը սահմանում է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում արտարժույթի առք ու վաճառքի կանխիկ գործառնություններ իրականացնող մասնագիտացված անձանց կողմից արտարժույթի առք ու վաճառքի գործառնությունները հավաստիացնող փաստաթղթերի (այսուհետև՝ անդորրագիր) նվազագույն վավերապայմանները, ինչպես նաև անդորրագրերը հաճախորդներին տրամադրելու կարգը և ձևը:
2. Սույն կարգում օգտագործվող հասկացությունները կիրառվում են հետևյալ իմաստով.
 - 1) **«Մասնագիտացված անձ»**՝ համաձայն «Արժույթային կարգավորման և արժույթային վերահսկողության մասին» օրենքի 3-րդ հոդվածի 13-րդ մասի:
 - 2) **«Ֆինանսական գործառնությունների իրականացման ավտոմատ սարք (ՖԳԻԱՍ)»** (այսուհետև՝ նաև՝ ավտոմատ սարք)՝ ըստ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի խորհրդի 2023 թվականի նոյեմբերի 28-ի թիվ 196-Ն որոշմամբ հաստատված «Ավտոմատ ինքնասպասարկման սարքերի միջոցով ֆինանսական գործառնությունների իրականացման կարգով» սահմանված նշանակության:

ԳԼՈՒԽ 2. ԱՆԴՈՐՐԱԳՐԵՐԻ ՆՎԱԶԱԳՈՒՅՆ ՎԱՎԵՐԱՊԱՅՄԱՆՆԵՐԸ

3. Մասնագիտացված անձանց **աշխատակիցների** կողմից հաճախորդներին տրամադրվող արտարժույթի առք ու վաճառքի գործառնությունները հաստատող անդորրագիրն առնվազն պետք է պարունակի սույն կետի 1-11-րդ և 15-րդ ենթակետերով, իսկ սույն կարգի 5-րդ կետով նախատեսված դեպքերում նաև՝ սույն կետի 12-14-րդ ենթակետերով սահմանված վավերապայմանները (տեղեկատվությունը).
- 1) մասնագիտացված անձի անվանումը (մասնաճյուղերի կողմից իրականացվող գործարքների դեպքում նաև մասնաճյուղի անվանումը),
 - 2) մասնագիտացված անձի (մասնաճյուղերի կողմից իրականացվող գործարքների դեպքում՝ մասնաճյուղի) գտնվելու վայրը,
 - 3) մասնագիտացված անձի արտոնագրի/լիցենզիայի համարը,
 - 4) հարկ վճարողի հաշվառման համարը,
 - 5) հերթական համարը,
 - 6) համակարգչի գրանցման համարը,
 - 7) գործարքի կատարման ամսաթիվը և ժամը,
 - 8) գործարքի տեսակը («արտարժույթի առք» կամ «արտարժույթի վաճառք»),
 - 9) գործարքի փոխարժեքը ՀՀ դրամով,
 - 10) գնված գումարը (գումարը թվերով և բառերով), արժույթը (արտարժույթի կող),
 - 11) վաճառված գումարը (գումարը թվերով և բառերով), արժույթը (արտարժույթի կող),
 - 12) հաճախորդի (իրավաբանական անձի ներկայացուցչի) անունը, ազգանունը (իրավաբանական անձանց ներկայացուցիչների համար նաև կազմակերպության անվանումը, գտնվելու վայրը),
 - 13) հաճախորդի (իրավաբանական անձի ներկայացուցչի) անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալները,
 - 14) հաճախորդի (իրավաբանական անձի ներկայացուցչի) ստորագրությունը,
 - 15) կատարողի/աշխատակցի ստորագրությունը:
4. Մասնագիտացված անձանց կողմից **ավտոմատ սարքերի միջոցով** հաճախորդներին տրամադրվող արտարժույթի առք ու վաճառքի գործառնությունները հաստատող անդորրագիրը առնվազն պետք է պարունակի սույն կետի 1-10-րդ ենթակետերով, իսկ սույն կարգի 5-րդ կետով նախատեսված դեպքերում նաև՝ սույն կետի 11-12 ենթակետերով սահմանված վավերապայմանները (տեղեկատվությունը).
- 1) մասնագիտացված անձի անվանումը,
 - 2) ավտոմատ սարքը նույնականացնող տվյալներ (նույնականացուցիչը և տեղադրման հասցեն),

- 3) մասնագիտացված անձի արտոնագրի/լիցենզիայի համարը,
 - 4) հարկ վճարողի հաշվառման համարը,
 - 5) հավաստագրումը հավաստող կողմ/կամ հերթական համարը (առկայության դեպքում),
 - 6) գործարքի կատարման ամսաթիվը և ժամը,
 - 7) գործարքի տեսակը («արտարժույթի առք» կամ «արտարժույթի վաճառք»),
 - 8) գործարքի փոխարժեքը ՀՀ դրամով,
 - 9) գնված գումարը (գումարը թվերով և բառերով), արժույթը (արտարժույթի կողմ),
 - 10) վաճառված գումարը (գումարը թվերով և բառերով), արժույթը (արտարժույթի կողմ),
 - 11) հաճախորդի (իրավաբանական անձի ներկայացուցչի) անունը, ազգանունը (իրավաբանական անձանց ներկայացուցիչների համար նաև կազմակերպության անվանումը, գտնվելու վայրը),
 - 12) հաճախորդի (իրավաբանական անձի ներկայացուցչի) անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալները:
5. Սույն կարգի 3-րդ կետի 12-14-րդ ենթակետերով և 4-րդ կետի 11-12-րդ ենթակետերով սահմանված տեղեկատվության առկայությունը անդորրագրերի վրա պարտադիր է 100.000 ՀՀ դրամ (մեկ հարյուր հազար դրամ) գումարը գերազանցող առք ու վաճառքի գործառնությունների համար:
 6. Սույն կարգի 3-րդ և 4-րդ կետերում նշված վավերապայմաններից բացի մասնագիտացված անձինք կարող են իրենց ներքին ակտերով սահմանել անդորրագրերի լրացուցիչ վավերապայմաններ:
 7. Արտարժույթի առք ու վաճառքի գործարքը չի թույլատրվում բաժանել երկու կամ ավելի մասերի՝ սույն կարգով նախատեսված պահանջներից խուսափելու կամ դրանք չկատարելու նպատակով: Արժույթային վերահսկողություն իրականացնելու ընթացքում բաժանված գործարքները կարող են դիտարկվել որպես մեկ գործարք:

ԳԼՈՒԽ 3. ԱՆԴՈՐՐԱԳՐԵՐԻ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒՄԸ ՀԱՃԱԽՈՐԴՆԵՐԻՆ

8. Մասնագիտացված անձը աշխատակցի միջոցով հաճախորդին սպասարկելիս պարտավոր է հաճախորդին տրամադրել արտարժույթի առք ու վաճառքի յուրաքանչյուր գործարքի կատարման վերաբերյալ անդորրագիր, ընդ որում.
 - 1) Անդորրագրերը պետք է կազմվեն էլեկտրոնային եղանակով՝ համակարգիչների կամ հսկիչ-դրամարկղային մեքենաների միջոցով: Սույն կարգի 3-րդ կետի 1-7-րդ ենթակետերով սահմանված տվյալների առկայությունը անդորրագրում մասնագիտացված անձի համակարգչային ծրագիրը կարող է ապահովել ավտոմատ կերպով (ենթակա չէ մուտքագրման արտարժույթի առք ու վաճառքի յուրաքանչյուր

գործառնություն իրականացնելիս): Անդորրագրի հերթական համարը, համակարգչի գրանցման համարը, գործարքի կատարման ամսաթիվը և ժամը պետք է ֆիքսվեն համակարգչի կողմից և ենթակա չլինեն փոփոխման:

2) Արտարժույթի առք ու վաճառքի գործարքը իրականացնելիս մասնագիտացված անձի աշխատակցի կողմից անհրաժեշտ տվյալները մուտքագրվում են համակարգ և անդորրագիրը տպվում է երկու օրինակից: Անդորրագրի մեկ օրինակը պետք է տրամադրվի հաճախորդին:

3) Արտարժույթի առք ու վաճառքի կանխիկ գործառնությունների իրականացման ժամանակ աշխատակիցը անդորրագրի օրինակը պետք է տրամադրի հաճախորդին նախքան վաճառված կանխիկի տրամադրումը, կամ առնվազն կանխիկի հետ միաժամանակ:

9. Մասնագիտացված անձը ավտոմատ սարքի միջոցով յուրաքանչյուր գործարք կատարելուց հետո հաճախորդին տրամադրում է գործարքի կատարումը հավաստող անդորրագիր: Ավտոմատ սարքն անդորրագիր կարող է չտրամադրել միայն հաճախորդի՝ անդորրագիր չստանալու վերաբերյալ հստակ համաձայնությունը կամ կամահայտնությունը ստանալու դեպքում: Ընդ որում, այս դեպքում գործարքի կատարումը հավաստող անդորրագիրը «Արժութային կարգավորման և արժութային վերահսկողության մասին» օրենքի իմաստով համարվում է տրված:
10. Անդորրագրի երկրորդ օրինակը պահպանվում է լիցենզավորված անձի մոտ թղթային և (կամ) էլեկտրոնային տարբերակով՝ 3 տարի ժամկետով՝ բացառությամբ փոխանակման կետերի: Փոխանակման կետերի մոտ անդորրագրերի երկրորդ օրինակը պահպանվում է թղթային և (կամ) էլեկտրոնային տարբերակով՝ 1 տարի ժամկետով:
11. Արտարժույթի առք ու վաճառքի գործարքի փոխարժեքը ՀՀ դրամով կարող է մուտքագրվել համակարգ կամ փոփոխվել միայն մասնագիտացված անձի լիազորված աշխատակցի կողմից, ընդ որում՝ բանկերի, օտարերկրյա բանկերի Հայաստանի Հանրապետության տարածքում գործող մասնաճյուղերի և վարկային կազմակերպությունների դեպքում սույն կետով նշված լիազորված աշխատակիցը չպետք է հանդիսանա հաճախորդին սպասարկող աշխատակից: